

TOLIK Ā PATNOSTI, A BEZ NĀ•PRAVY

PondĀ•lĀ-, 03 zĀĭĀ™Ā- 2018

PlastovĀ½ odpad v oceĀĭnech je ekologickou katastrofou, kterĀĭ se zhorĀĭuje kaĀ¾dĀ½m rokem. Odpad, kterĀĭ zabĀĭjĀ-moĀ™skĀ© Ā¾ivoĀ•ichy, tvoĀ™Ā- ostrovy z plastu. A je jich hodnĀĭ, tĀĭch ostrovĀ- Ā€“ ten nejvĀĭtĀĭĀ- nynĀ- vĀĭdci zmĀĭĀ™pĀ™ekvapila. UmĀĭlohmotnĀ© lahve, slĀĭmky, sĀĭĀ•ky, rybĀĭĀ™skĀ© sĀ-tĀĭ a dalĀĭĀ- plastovĀ© odpadky tvoĀ™Ā- ostrov, k nejnovĀĭjĀĭĀ-ho prĀĭzkumu vĀĭtĀĭĀ- neĀ¾ NĀĭmecko, Francie a Ā panĀĭlsko dohromady. A to je jen jedenĀ€! Osm milionĀ- turistĀ se dostane do oceĀĭnu za jeden kaĀ¾dĀ½ rok.

NizozemĀĭtĀ- vĀĭdci uvedli, Ā¾e je plujĀĭ-cĀ-ostrov vĀĭtĀĭĀ-, neĀ¾ se obĀĭvali. Jeho mapovĀĭnĀ- vĀĭbec nebylo jednoduchĀ© Ā€“ museli vyuĀ¾Ā-t flotilu lodĀ- a letadel. Ostrov mĀĭ nĀĭzev Great Pacific Garbage Patch (GPGP) - VelkĀĭ tichomoĀ™skĀĭ odpadkovĀĭ skvrna. VĀĭdce zaskoĀ•ilo, z kolika kusĀ- plastu se ostrov sklĀĭdĀĭ - pĀ™ibliĀ¾nĀĭ z 1,8 bilionu kusĀ- umĀĭlĀ© hmoty. NĀĭkterĀ© plasty jsou prokazatelnĀĭ starĀĭĀ- neĀ¾ 30 let. NavĀĭc se obĀĭvajĀ-, jakĀĭ je situace pod ostrovem. Tam se totiĀ¾ nedostanou jejich kamery. PodaĀ™ĭlo se totiĀ¾ zmapovat jen povrch skvrny.

"To skuteĀ•nĀĭ podtrhuje nutnost rychle zastavit pĀ™Ā-liv plastĀ- do oceĀĭnu a rovnĀĭĀ¾ pĀ™ĭjmout opatĀ™enĀ- k ĀĀklidu stĀĭvajĀĭ-cĀĭho nepoĀ™Āĭdku," Ā™ekl o vĀĭzkumu Laurent Lebreton z nizozemskĀ© organizace "The Ocean Cleanup". NejhorĀĭĀ- je, Ā¾e moĀ™skĀĭ voda se uĀ¾ sklĀĭdĀĭ i z mikroplastĀĭ, kterĀ© jsou menĀĭĀ- neĀ¾ pĀĭt milimetrĀ-. PrĀĭvĀĭ ty ohroĀ¾ujĀ- na Ā¾ivotech moĀ™skĀ© Ā¾ivoĀ•ichy, kteĀ™Ā- si pletou plast s potravou. Plast polykajĀ- nejen ryby, ale takĀ© ptĀĭci, plazi a savci. Odpad potĀ© konĀ•Ā- i v nĀĭs...

V mnoha oblastech je koncentrace plastĀ- aĀ¾ sedmkrĀĭt vĀĭtĀĭĀ- neĀ¾ koncentrace zooplanktonu. Obavy vzbuzujĀ- pĀ™edevĀĭĀ-m chemickĀ© lĀĭtky, kterĀ© se z plastĀ- mohou vylouĀ•it, zejmĀ©na polychlorovanĀ© bifenoly, bisfenol a derivĀĭty polystyrenu. VĀĭdeckĀ© vĀĭzkumy zjistily, Ā¾e u nĀĭkterĀĭch ryb z tĀ©to oblasti je naruĀĭena produkce hormonu estradiolu.

Rozsah

znĀĭĀĭĀĭtĀĭnĀ- svĀĭtovĀĭch moĀ™Ā- a oceĀĭnĀ- nenĀ- zĀ™ejmĀĭ ani dnes jeĀĭtĀĭ znĀĭmĀ½ v plnĀ© ĀĭĀ-Ā™ĭ.

ZamoĀ™enĀ© oblasti totiĀ¾ nelze lokalizovat ani z letadla nebo satelitnĀĭch snĀ-mkĀĭ, protoĀ¾e Ā•Āĭstice tvoĀ™Ā-cĀ- odpad pĀ™edstavujĀ- jak celĀ© pĀ™edmĀĭty, tak makroskopickĀ© i mikroskopickĀ© Ā•Āĭstice plastu, kterĀ© se nachĀĭzejĀ- pod hladinou v hornĀ- vrstvĀĭ vodnĀĭho sloupce a jsou prĀĭsvitnĀ©.

Plavba,
kterĀĭ zmĀĭnila Ā¾ivot

Ā okujĀĭ-cĀ-
pĀ™ekvapenĀ- zaĀ¾il pĀ™ed vĀĭce neĀ¾ deseti lety moĀ™eplavec Charles J. Moore, kdyĀ¾ se

na svĚ jachtĚ vracel z regaty a v severnĚm Pacifiku nĚkolik dnĚ proplouval oblastĚ, ve kterĚ nebylo z paluby vidĚt nic jinĚho neĚ odpadky. OkamĚitĚ podal o svĚm nĚjlezu zprĚvu znĚmĚmu oceĚnologu Curtisi Ebbesmeyerovi a ten zaĚal s intenzivnĚm prĚzkumem zneĚiĚtĚnĚ oblasti, kterĚ byla nazvĚna Great Pacific garbage Patch. Charles J. Moore prodal svou firmu, stal se ekologickĚm aktivistou a zaloĚil Nadaci Algalita, kterĚ financuje projekty zamĚnĚnĚ na vĚzkum znĚiĚtĚnĚ svĚtovĚch oceĚnĚ. Podle jeho odhadu je v ĚnejznĚjmĚjĚĚĚ kriticky zneĚiĚtĚnĚ oblasti koncentrovĚno 100 milionĚ tun plastĚ.

O zneĚiĚtĚnĚ svĚtovĚch moĚtmĚ se pĚĚje a hovoĚtmĚ uĚ desĚtky let. Dlouho se zdĚlo, Ěe dĚky svĚm schopnostem samoĚiĚtĚnĚ a regenerace si vodnĚ toky, moĚtmĚ a oceĚiny s odpadem poradĚ. PoslednĚch nĚkolik let se ale ukazuje, Ěe tuny plastovĚho odpadu, nakumulovanĚho ve svĚtovĚch oceĚnech za desetiletĚ lidskĚ pasivity, nelze brĚt na lehkou vĚhu a je tĚeba se jimi neodkladnĚ zabĚvat, neĚ budou zpĚsobenĚ Ějkody nevratnĚ.

PROBLĚM - "to jĚ ne, to oni"

VelkĚ tichomoĚskĚ odpadkovĚ skvrna se pohybuje v mezinĚrodnĚch vodĚch, takĚ se zatĚm nenaĚla zemĚ, kterĚ by byla ochotnĚ ji zaĚtĚt ĚtmĚĚjit. PĚtmĚitom pĚtmĚibliĚnĚ 90 procent rozlohy odpadkovĚho ostrova tvoĚtmĚ- velkĚ kusy plastu, kterĚ by bylo moĚnĚ vylovit.

A dalĚĚ - vĚzkumy potvrdily, Ěe v prĚmĚrnĚm vzorku pobĚtmĚnĚho pĚsku je aĚ 30 % celkovĚ vĚhy tvoĚeno plastovĚmi ĚĚsteĚkami. VĚzkumnĚci zpracovĚvajĚ vzorky z pobĚtmĚnĚch vod a plĚĚ- po celĚm svĚtĚ, aby zĚskali jasnĚ pĚhled o pĚvodu plastovĚho odpadu v rĚznĚch ĚĚstech svĚtovĚch oceĚnĚ. V souvislosti se schopnostĚ migrace odpadu je velmi zneklidĚujĚcĚ, Ěe podobnĚ vĚsledky byly zĚskĚny na vĚjech sedmi kontinentech. TakĚ se "opaluje v plastu"... Budoucnost? NevĚtmĚm v nic pozitivnĚho, v tĚsmĚru.d@niela